

Forskningsrapport från CEFOS, Göteborgs universitet – Licensjakt på varg

År 2010 blev historiskt. För första gången sedan vargens fridlysning i mitten av 1960-talet ser vi återigen en reglering av varg på jakt och där landsbygdens invånare getts möjlighet att förvalta vargstammen. Beslutet att vi i Sverige återigen skall föra allmän jakt på varg följer år av såväl lokala som nationella diskussioner och debatter kring huruvida vargens närvaro i det svenska naturlandskapet är något positivt eller negativt.

Annelie Sjölander-Lindqvist, fil. Dr. i humanekologi, Serena Cinque, fil. Dr. i offentlig förvaltning samt Marianne Karlsson, MSc Riskanalys, alla verksamma vid CEFOS (Centrum för Forskning om Offentlig Sektor), Göteborgs universitet, har inom ramen för det Formas-finansierade projektet *Kommunikation inom rovdjursförvaltningen* undersökt hur bl a jägare upplevde 2010 års licensjakt på varg.

Studien är kvalitativ och insamlandet av material har skett genom intervjuer, deltagande observation samt bearbetning av textmaterial. Intervjuerna har utgått från ett etnografiskt förhållningssätt vilket innebär att intervjuaren samtalar med sina informanter under informella former. Vägledande för forskningsarbetet har varit att iaktta och förstå licensjaktens i sitt sociala och kulturella sammanhang. Intervjuer och deltagande observationer på temat vargjakt som utgör det grundläggande empiriska materialet i föreliggande rapport genomfördes med början i december 2009 och avslutades under mars 2010.

Intervjuer har genomförts med jägare och jaktledare i Dalarna, Värmland och Västra Götaland. Vidare har tjänstemän och fältpersonal på regional och nationell nivå intervjuats liksom regionala och nationella representanter för fem intresseorganisationer (Svenska Rovdjursföreningen, Svenska Naturskyddsföreningen, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund samt Lantbrukarnas Riksförbund). Antalet intervjuer uppgår till 58. Deltagande observationer har genomförts vid temakvällar om licensjakt samt vid en studiecirkel om jakt på varg.

Studiens syfte har varit att undersöka uppfattningar och erfarenheter av denna första licensjakt sedan ett fyrtiotal år. Studien undersöker också hur de berörda grupperna ser på licensjaktens politiska och organisatoriska förberedelser samt efterdyningar (lärdomar, att tänka på inför nästa jakt), motiv till vargjakt och varför jägarna deltog i licensjakten.

Undersökningens resultat kan sammanfattas i följande punkter:

Licensjakten uppfattades av en majoritet av de intervjuade jägarna som en plikt att genomföra. Jakten har handlat om att visa på jägarkårens önskemål om att medverka till en god och hållbar rovdjursförvaltning. Deltagande i jakten har utifrån ett jägareperspektiv alltså handlat om att bistå förvaltningen med efterfrågade och nödvändiga kunskaper och erfarenheter för att möjliggöra en beskattning av vargstammen. De intervjuade lyfter fram licensjakten som en lärandeprocess för alla parter.

Myndigheter och flera intresseorganisationer anser att licensjakten genomfördes på ett seriöst sätt. Jägarna uppfattas, trots begränsad tid och resurser till planering, ha lagt sig vinn om att genomföra uppdraget korrekt. Viss kritik lämnas av de intervjuade avseende att jakten i vissa områden ledde till skadeskjutna vargar. Samtliga intervjuade grupper lyfter att jakten påverkades av den snäva tidsramen från beslut till genomförande.

Jakten har för myndigheterna varit en utmaning för att anta rätt rutiner och fungerande strategier. Licensjakten på varg upplevdes som svår att styra och kontrollera.

Deltagande i jakten handlade till stor del om ”att ställa upp för lokalsamhället”. Genom att delta i licensjakten demonstrerade jägarna sin samhörighet med de som lever i rovdjurstäta områden. Licensjakten har även bidragit till ökade kontakter mellan jaktlag vilket jägarna upplever som stärkande för lokalsamhället.

Beslutet om licensjakt visar på regeringens goda vilja att närma sig lokalbefolkningen. De intervjuade anger att jakten kom att uttrycka och kanalisera en uppdämd önskan att få delta i besluts- och förvaltningsprocesser. Flera av de intervjuade påpekar att de återigen känner ett starkt förtroende för de nationella politikerna och att även deras relation till förvaltningsmyndigheterna har förbättrats.

Annelie Sjölander-Lindqvist och Serena Cinque har sedan 2003 studerat den svenska rovdjurskonflikten med särskild tonvikt på varg och där förvaltning och lokala perspektiv särskilt fokuserats. För närvarande bedrivs vid CEFOS två forskningsprojekt om rovdjur: *Kommunikation vid förvaltning av rovdjur: Möten mellan brukare och beslutsfattare* (Formas) samt *Innovativa förvaltningsstrategier: Rovdjurspolitikens lokala förankring* (Viltvårdsfonden, Naturvårdsverket). För ytterligare information om projekten hänvisas till www.cefos.gu.se/forskning/Natur_och_kulturav.

Rapportens titel: Att jaga varg – En studie av 2010 års licensjakt i Sverige

Rapporten finns tillgänglig som pdf-fil:

http://www.cefos.gu.se/digitalAssets/1306/1306652_cefosrapport-2010-2.pdf

För ytterligare information, kontakta **Annelie Sjölander-Lindqvist** eller **Serena Cinque**.

Annelie.Sjolander-Lindqvist@cefos.gu.se Tel: 031-786 5165

Serena.Cinque@cefos.gu.se Tel: 031-786 5639.

www.cefos.gu.se